

UIT HET PLAKBOEK

De krant als doordam-arena

Na de dood van Jannes van der Wal in september 1996 was deze krant even het centrum van de damsport. Door dammen als experiment in de Jannes Memorial én in de klassieke WK-match tussen Alexei Tsjizjov en Rob Clerc, de huidige coach van Roel Boomstra.

BERT DOLLEKAMP

September 1996: Jannes' erfenis

Op 24 september 1996 wordt Nederland opgeschrikt door de droeve tijding dat Jannes van der Wal is overleden. De markantste aller dammers is pas 39 als hij wordt geveld door een slopende ziekte. Op zijn sterfbed bedenkt hij een variant die de damsport van haar remisevirus en saaie imago moet verlossen. „Ik heb een geheel nieuw spel bedacht. Het heet doordammen en lijkt eerlijk gezegd sprekend op gewoon dammen. Er is echter een belangrijk verschil: waar in het gewone spel remise wordt gegeven, zal nu in het algemeen worden doorgedamd.”

De ingreep van Jannes is even simpel als ingrijpend. Hij schuift de remisegrens een stukje op, waarbij een duurzame voorsprong van drie schijven gewonnen wordt verklaard. Voor het eerste NK doordammen selecteert hij vier dammers die onderling enkel remise hebben gespeeld. De organisatie wordt in handen gelegd van boezemvriend en schaker Erik Hoeksema, schrijver dezes en voormalig rivaal Rob Clerc, die als arbiter zal fungeren. Zondag 22 september reist de laatste naar Groningen voor de laatste instructies. Twee dagen later is Jannes dood, maar zijn erfenis leeft voort.

November 1996: Rob Clerc schittert

De Jannes Memorial is met hulp van diverse kleine sponsors snel gere-

Rob Clerc (links) en Alexei Tsjizjov in hun WK-match bij het Nieuwsblad van het Noorden, maart 1997. FOTO ANP

geld en RTV-Noord en het *Nieuwsblad van het Noorden* stellen hun burelen beschikbaar. Maar eerst heeft de 41-jarige Clerc nog een klus te klaren. Hij is al in zijn nadagen als de mysterieuze krachten in de sport bij het WK in Ivoorkust hun werk doen. Onder erbarmelijke omstandigheden klopt hij vedetten als Valneris, Gantwarg én de dan 29-jarige Alexander Schwarzman. Alleen recordkampioen Alexei Tsjizjov weet de ontketende Clerc bij te benen, zodat een herkamp van zes partijen nodig is.

December 1996: Jannes-Memorial

Begin december heeft Clerc de knop alweer omgezet. Met door Jannes zelf bedacht materiaal instrueert hij de doordammers Hans Jansen, Paul Oudshoorn, Heijn Meijer en Arjan van Leeuwen. Onder grote belangstelling gaat de vierkamp op 11 december bij RTV Noord van start, om daags daarna naar het onderkomen van het *Nieuwsblad* aan de Lübeckweg te verkassen. Van de twaalf partijen worden er liefst acht beslist, met Van Leeuwen als verrassende

Jannes van der Wal

winnaar. Misschien een voorteken dat het doordammen in deze vorm niet echt van de grond zal komen. Uiteindelijk moet immers de beste speler winnen. Zoals bij de barrage tussen Tsjizjov en Clerc, die nog geen onderdak heeft. Maar daar is rasbestuurder Douwe de Jong uit Groningen met de *Nieuwsblad*-directie snel uit.

Maart 1997: de match Clerc-Tsjizjov

Begin maart 1997 kruisen de matadoren de degens in de directiekamer

van het *Nieuwsblad*. De demonstraties van Harm Wiersma en Auke Scholma in het Atrium worden druk bezocht. De krant pakt uit met een mini-damcursus en de wedstrijdverslagen worden net als bij de Jannes Memorial omlijst met verhalen van de denksportadepten Jaap Kiers en Bouke Nielsen.

Zes partijen lang bestoken de grootmeesters elkaar met verzorgd positie spel. In hun brein worden de prachtigste doelpunten gemaakt, maar op het bord blijft het allemaal binnen de remisemarges. Net als onlangs schaker Magnus Carlsen stuurt ook Tsjizjov aan op de tiebreak met verkorte bedenktijd. Voor veel grootmeesters surrogaat dammen, maar wel echte topsport.

Met het wegtikken van de minuten en het oplopen van de spanning ontglipt Clerc al snel een fout, die door de mentaal ijzersterke Tsjizjov trefzeker wordt afgestraft. In Soest heeft Roel Boomstra zojuist zijn vierde verjaardag gevierd.

Januari 2019: opnieuw doordammen?

Voor dammer Rob Clerc blijkt de wereldtitel niet weggelegd, maar met een omweg is het hem toch gelukt. Vanaf 2008 stoomt hij als bondscoach een nieuwe generatie klaar voor het grote werk, met Roel Boomstra als kopman. Mentale weerbaarheid is een sleutelbegrip.

Het duo krijgt de steun van oudkampioenen als Ton Sijbrands en Harm Wiersma, waarbij en passant ook nog wat oude vetes worden bijgelegd. De jeugd breekt definitief door en in 2016 haalt Boomstra ten koste van de rijzende ster Jan Groenendijk de wereldtitel terug naar Nederland.

De echte beproeving is echter deze dagen de match van uitdager Roel Boomstra tegen Alexander Schwarzman, die met Alexander Georgiev en Alexei Tsjizjov al dertig jaar de dienst uitmaakt in het mondiale dammen. De succesformule van de Russische troika is van alle tijden en tegenwoordig ook gemeengoed bij onze topsporters.

Mooi spel is meegenomen, winnen het doel. Desnoods met doordammen.